

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut
Oddělení pro všeobecné studie

MONITOR

Vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele

2 - 2006

OBSAH

<u>ČTVRTLETNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – 4. ČTVRTLETÍ 2005</u>	3
<u>Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu</u>	3
<u>Nezaměstnanost v ČR</u>	4
<u>Průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice</u>	4
<u>Bytová výstavba</u>	5
<u>MĚSÍČNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – ÚNOR 2006</u>	6
<u>Index spotřebitelských cen</u>	6
<u>Index průmyslové produkce</u>	6
<u>Stavebnictví</u>	7
<u>Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR</u>	7
<u>Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,*¹) běžné ceny)</u>	8
<u>METODICKÁ POZNÁMKA</u>	9

Zdroj dat: Český statistický úřad

Čtvrtletně sledované ukazatele – 4. čtvrtletí 2005

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu

	4. čtvrtletí 2005			Rok 2005	
	běžné ceny	stálé ceny		běžné ceny	stálé ceny
	v mil. Kč	index v % ke stejnému čtvrtletí předchozího roku	index v % k předchozímu čtvrtletí, sezonně očištěno	v mil. Kč	index v % ke stejnému období předchozího roku
HDP v kupních cenách	745 792	106,9	101,9	2 931 071	106,0
Výdaje na konečnou spotřebu	563 535	101,6	100,3	2 096 833	102,0
domácností	373 046	102,6	100,6	1 421 902	102,6
vládních institucí	185 732	99,4	99,6	657 196	100,8
neziskových institucí	4 757	100,8	100,3	17 735	101,9
Tvorba hrubého kapitálu	179 045	104,5	100,9	772 887	100,1
Bilance zahraničního obchodu	3 212	x	x	61 351	x
vývoz	564 026	110,4	101,4	2 134 801	111,1
dovoz	560 814	104,4	98,6	2 073 450	104,8

Nezaměstnanost v ČR

	průměrný počet osob	změna proti 4. čtvrtletí 2004	míra podle metodiky ILO ^{*)}	změna proti 4. čtvrtletí 2004
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
Celkem	404,8	-15,4	7,8	-0,4
z toho ženy	229,3	+5,0	x	x
z toho muži	175,5	-20,4	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	216,1	-3,1	x	x
4 roky a více	59,1	-3,5	x	x

*) Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce. Míra registrované nezaměstnanosti MPSV dosáhla ve 3. čtvrtletí hodnoty 8,8 %, tj. o 0,4 procentního bodu méně než před rokem.

Průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice

	4. čtvrtletí 2005			Rok 2005		
	<i>v Kč</i>	přírůstek proti 4. čtvrtletí 2004		<i>v Kč</i>	přírůstek proti roku 2004	
		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
ČR celkem	20 841	951	4,8	19 030	995	5,5
podnikatelská sféra	20 646	962	4,9	19 053	937	5,2
nepodnikatelská sféra	21 499	922	4,5	18 954	1 192	6,7

Bytová výstavba

	1.-4. čtvrtletí			4. čtvrtletí 2005
	2004	2005	index 2005/2004, v %	
zahájené byty	39 037	40 381	103,4	10 414
dokončené byty	32 268	32 863	101,8	11 868
rozestavěné byty (k 31.12.2005)	146 801	155 202	105,7	155 202

Měsíčně sledované ukazatele – únor 2006

Index spotřebitelských cen

	předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2000 = 100	Míra inflace*)
		prosinec '05	leden '06	únor '06		
únor 2006	100,1	102,2	102,9	102,8	114,1	102,1

*) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 1999 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Index průmyslové produkce

	index průmyslové produkce (stejně období předchozího roku = 100)				
	prosinec '05	leden '06 ^{p)}	únor '06 ^{p)}	listopad '05 až leden '06 ^{p)}	leden až únor '06
Průmyslová produkce celkem	106,9	115,7	111,8	110,8	113,8
těžba nerostných surovin	103,3	104,8	102,1	104,4	103,5
zpracovatelský průmysl	107,7	116,7	113,1	111,9	114,9
výroba a rozvod elektřiny, plynu, vody	100,1	109,3	102,2	102,0	105,8

Poznámka: p) předběžný údaj

Stavebnictví

	Index (stejně období předchozího roku = 100)				
	prosinec '05 ^{r)}	leden '06 ^{p)}	únor '06 ^{p)}	listopad až leden	leden až únor
Stavební výroba (vč. Odhadu za malé podniky do 19 zaměstnanců)					
běžné ceny	111,2	101,3	93,9	107,2	97,2
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	108,6	98,8	91,8	104,7	94,9
Stavební výroba - údaje za podniky s 20 a více zaměstnanci					
běžné ceny	111,8	101,9	92,7	107,8	97,0
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	109,2	99,4	90,7	105,3	94,7

Poznámka: r) revidovaný údaj, p) předběžný údaj

Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR

	Předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2000 = 100
		prosinec '05	leden '06	únor '06	
Index dovozních cen	100,0	102,9	102,7	102,9	92,1
Index vývozních cen	99,6	97,4	98,0	97,8	94,8

Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,*) běžné ceny)

období roku 2006	vývoz	dovoz	bilance	Index (stejně období předchozího roku = 100)	
				vývoz	dovoz
leden	156 265	145 027	11 238	111,2	112,8
únor	158 412	151 362	7 050	111,7	112,2
březen					
<i>leden až březen</i>					
duben					
květen					
červen					
<i>duben až červen</i>					
červenec					
srpen					
září					
<i>červenec až září</i>					
říjen					
listopad					
prosinec					
<i>říjen až prosinec</i>					
leden až únor	314 678	296 389	18 289	111,5	112,5

*) FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naložení zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloženo v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %) kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzavé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezonních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775.

Jejich soubor je postupně agregován až do 12-ti hlavních oddílů spotřebního koše a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba zahrnuje veškerou produkci průmyslových výrobků dle SKP (standartní klasifikace produkce) oddíly 10 až 41, měřenou ve fyzických i peněžních jednotkách (oceněnou v základních běžných cenách) a počítanou metodou "hrubého obratu". Zahrnuje tudíž i produkci výrobků spotřebovanou uvnitř podniku. Průmyslová výroba dále zahrnuje i produkci průmyslových služeb (práce ve mzdě, opravy, úpravy, montáže, instalace strojů a zařízení a ostatní práce průmyslové povahy), vymezených platnou nomenklaturou.

Růst (pokles) průmyslové výroby charakterizuje IPP (index průmyslové produkce), vycházející z výpočtu měsíčního bazického IPP od kterého jsou odvozeny měsíční a kumulativní meziroční IPP.

Stavební výroba zahrnuje stavební práce prováděné podniky s převažující stavební činností. Patří sem podniky s 20 a více zaměstnanci, za které se údaje zjišťují výkazy a podniky do 19 zaměstnanců včetně, za které se provádí odhad stavebních prací. Hodnota stavebních prací je přepočtena do stálých cen (rok 1994=100%).

Růst (pokles) stavební výroby udává o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

Růst (pokles) vývozu udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

Růst (pokles) dovozu udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.